MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-8 ta' Jannar, 2010

Citazzjoni Numru. 71/2008

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fid-19 ta’ Frar 2008 li permezz tiegħu l-attur A espona bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fis-sebgħa u għoxrin ta' Settembru tas-sena 1992, fil-knisja tal-Gżira, skond kif jidher miċ-Ċertifikat taż-Żwieġ tagħhom numru 1702 tas-sena 1992 fir-Reġistru taż-Żwiġijiet, Malta, illi kopja tiegħu qed tiġi annessa ma’ dan ir-Rikors u esebita u mmarkata bħala Dokument A.

2. Illi r-relazzjoni tal-partijiet hija regolata permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni personali in atti n-Nutar Joseph Debono.

3. Illi l-preżenti proċeduri qiegħdin isiru sabiex iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti fis-27 ta' Settembru 1992 jiġi ddikjarat null u bla effett skond il-Ligi, *stante* illi l-kunsens ta' waħda mill-partijiet inkiseb b'qerq dwar xi kwalita` tal-parti l-oħra li segħet mix-xorta tagħha, tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa, u dan *ai termini* tal-Aritkolu 19(1)(c) ta' l-Att Dwar iż-Żwieġ tal-1975.

4. Illi ulterjorment iż-żwieg tal-kontendenti huwa null ukoll peress li l-kunsens tal-partijiet kien ivvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħhom, jew b'anomalija psikoloġika serja illi għamlitha mpossibbli għall-partijiet li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ, u dan *ai termini* tal-Arikolu 19(1)(d) ta' l-Att Dwar iż-Żwieg tal-1975.

5. Illi ulterjorment, u mingħajr preġudizzju għal dak hawn fuq espost, iż-żwieġ tal-kontendenti huwa null u bla effett fil-Liġi, għall-fini tal-Artikolu 19(1)(f) *stante* li l-kunsens tal-partijiet jew minn minnhom ingħata bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew għad-dritt għall-att taż-żwieġ;

Għaldaqstant ir-rikorrent attur, in vista ta' dak kollu fuq premess, jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi illi ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti nhar is-27 ta' Settembru 1992 huwa null u bla effett għal kull fini u effett tal-Liġi.

2. Tordna lid-Direttur tat-Reġistru Pubbliku jannota tali nullita` tal-Att taż-Żwieg Numru ____ tas-sena 1992.

Bl-ispejjeż kontra l-intimata li hija minn issa nġunta għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ippreżentata fit-13 ta' Marzu, 2008 li permezz tagħha eċċepiet:

1. Illi l-eccipjenti qegħda taqbel illi ż-żwieg ċelebrat bejn il-partijiet għandu jiġi dikjarat null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-Liġi, madanakollu, dan minħabba raġunijiet imputabbli lill-attur rikorrenti, senjatament minħabba f'difett fil-kunsens mogħti minnu għal dan iż-żwieġ, u dan kif ser jirriżulta waqt it-trattazzjoni tal-kawża.

2. Illi għalhekk l-eċċipjenti m'għandhiex tiġi kkundannata tħallas ebda spejjeż konnessi ma' dawn il-proċeduri.

3. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri permessi mil-Liġi.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-attur, ta' – *omissis* --, u tal-konvenuta;

Semgħet il-partijiet in kontro-eżami;

Rat il-verbal tas-seduta tal-4 ta' Diċembru 2009 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-27 ta' Settembru 1992 a bażi tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta taqbel ma' dan iżda tgħid li ż-żwieġ huwa null għal raġunijiet imputabbli lill-attur.

Iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu*

likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (**"Anna Tonna vs Alexander Tonna"** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Illi r-raġunijiet indikati mill-attur jirrigwardjaw dawn is-sub-inċiżi tal-liġi in kwistjoni, u ċjoe':

19 (1) (c) – il-kunsens inkiseb b'qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra li serjament ifixkel iż-żwieġ;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Illi mill-provi voluminużi mressqa mill-partijiet jidher li dan kien każ ta' żwieġ kif jingħad bl-Ingliż bejn tnejn min-nies *ill matched*. Dan għalkemm kellhom perjodu konsiderevoli ta' għerusija. Kif infatti twelditilhom it-tifla sentejn wara li żżewġu, iż-żwieġ tfarrak mill-ewwel.

Illi kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża **"Joseph Zammit vs Bernardette Zammit"** (27 ta' Jannar, 2006):

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover

assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Illi kif qalet ukoll il-Qorti fil-kawża **"Nicholas Agius vs Rita Agius"** (25 ta' Mejju, 1995): *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi **"Angela Spiteri vs Joseph Spiteri"** (4 ta' Novembru, 1994), **"Robert Attard vs Josephine Attard"** (18 ta' Ottubru, 1995) u **"Janet Portelli vs Victor Portelli"** (14 ta' Awissu, 1995).

Illi fil-kawża fl-ismijiet **"Mario Mizzi vs Maris Mizzi"** (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li: *"Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' tal-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."*

Illi l-Qorti wara li ħasbet fit-tul tħoss illi f'dan il-każ hemm każ li dan iż-żwieġ jiġi annullat a bażi tas-sub-inċiż (d). Jirriżulta per eżempju li l-attur qabel ma żżewweġ kien imdejjaq fid-dar tal-ġenituri tiegħu tant li missieru bil-kemm kieniħallih joħroġ; kellu fissazzjoni dwar il-parkeġġjar tal-vettura tiegħu tant li ġie li ma kienx iħalli lill-attur joħroġ biex il-post jibqa' miżmum! Ma jistax jonqos li dan il-fattur ikkontribwixxa biex l-attur iżżewweġ anke jekk ma kienx ċert mill-pass li se jieħu. L-istess ċirkostanzi li fihom iżżewġu l-partijiet ukoll kienu spjaċevoli fejn il-familja tal-attur kienet assenti. Kif imbagħad iżżewweġ l-attur ħassu maqbud f'morsa oħra tant li skond hu ddeċieda li jmur jaħdem il-Libja biex ma jkunx fil-preżenza ta' martu – mhux għax għamlitlu xi ħaġa jew għal xi nuqqas tagħha, iżda għaliex irrealizża mill-ewwel li kien għamel żball!

Il-Qorti tirrileva li l-attur qed jitlob ukoll li d-Direttur tar-Reġistru Pubbliku jiġi ordnat jagħmel l-annotazzjoni neċessarja u tħhoss li din it-talba hija superfluwa anke għaliex id-Direttur mhux parti fil-kawża.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi tilqa' l-ewwel talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-27 ta' Settembru 1992, iżda tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-tieni talba.

Spejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------